

Klasa V

Wymagania edukacyjne

Zagadnienie plastyczne	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	Uczeń	
Faktura	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin <i>faktura</i> - wymienia na podstawie obserwacji rodzaje powierzchni występujących w przyrodzie - uzyskuje w pracy fakturę poprzez odcisnięcie przedmiotu lub zastosowanie frotażu - określa rodzaje różnych powierzchni na przykładach z najbliższego otoczenia - podaje poznane przykłady otrzymywania faktury w działaniach plastycznych - przedstawia przykłady faktury w rysunku i malarstwie 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje faktury występujące w dziełach różnych dyscyplin plastycznych - omawia różnice w fakturach uzyskanych w różnego typu działaniach plastycznych - realizuje pracę na zadany temat z wykorzystaniem poznanych sposobów uzyskiwania rozmaitych faktur na płaszczyźnie - opisuje sposoby przedstawiania faktury w rysunku i malarstwie - wyjaśnia, czemu służy stosowanie faktury w rysunku i malarstwie - przedstawia rolę faktury w rzeźbie na przykładach popiersia Juliusza Cezara oraz „Popiersia Vienneta” Honoré Daumiera i „Mechanicznej głowy” Raoula Hausmanna - wykonuje dodatkowe zadanie plastyczne
Kształt	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin <i>forma</i> - wyodrębnia i określa kształty przedmiotów z najbliższego otoczenia - zaznacza w działaniach plastycznych kształty przedmiotów o prostej budowie - tłumaczy, jaka jest różnica między formą płaską a przestrzenną - wykorzystuje wybrane formy w działaniach plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe rodzaje form występujących w otoczeniu człowieka - omawia formy rzeźb „Odпочywiający Ares” Lizypa i „Rzeźba parkowa” Barbary Hepworth - tłumaczy, czym się różni forma przestrzenna od rzeźby - wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego w działaniach twórczych - przedstawia środki wyrazu zastosowane przez Katarzynę Kobro w „Kompozycji przestrzennej” - wyjaśnia funkcję formy w sztuce
Kompozycja centralna	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin <i>kompozycja</i> - wskazuje przykłady kompozycji centralnej w najbliższym otoczeniu - wymienia zasady tworzenia kompozycji centralnej - wykorzystuje zasady tworzenia kompozycji centralnej w działaniach plastycznych - podaje zasady harmonijnej kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co to jest akcent plastyczny - omawia przykłady kompozycji centralnej w przyrodzie - określa cechy kompozycji centralnej na przykładzie reprodukcji „Błękitny chłopiec” Thomasa Gainsborough - stosuje akcent plastyczny - odróżnia dobrą kompozycję od złej - przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego - twórczo wykorzystuje kompozycję centralną w działaniach plastycznych - porównuje znaczenia terminu <i>kompozycja</i> w plastyce i muzyce
Kompozycja symetryczna i asymetryczna	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia niektóre cechy kompozycji symetrycznej i asymetrycznej - stosuje metodę odbijania elementów przy tworzeniu kompozycji symetrycznej - wskazuje przykłady kompozycji symetrycznej w najbliższym otoczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy kompozycji symetrycznej na przykładzie ilustracji w podręczniku - twórczo stosuje kompozycję symetryczną i asymetryczną w działaniach plastycznych - porównuje obrazy „Madonna z Dzieciątkiem i świętymi” Sandra Botticellego i „Pani Charpentier z dziećmi” Pierre’a-Auguste’a Renoira pod kątem zastosowanej kompozycji

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje układy symetryczne i asymetryczne na płaszczyźnie oraz w przestrzeni - podejmuje próbę tworzenia kompozycji symetrycznej i asymetrycznej za pomocą poznanych środków wyrazu 	
Kompozycja otwarta i zamknięta	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy kompozycji otwartej i zamkniętej - wykonuje pracę, w której stosuje kompozycję zamkniętą - wskazuje przykłady kompozycji otwartej i zamkniętej w najbliższym otoczeniu - przedstawia na płaszczyźnie kompozycję otwartą złożoną z kilku powtarzających się elementów - określa rodzaj kompozycji wybranych dzieł malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między kompozycją otwartą i zamkniętą - tworzy samodzielnie lub w grupie kompozycję otwartą i zamkniętą na płaszczyźnie z zastosowaniem wybranej techniki - przedstawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego - w twórczy sposób stosuje odpowiednie środki wyrazu plastycznego do ukazania kompozycji otwartej i zamkniętej - porównuje reprodukcje dzieł „Wenecja” Edwarda Dwurnika i „Trzej muzykanci” Pabla Picassa pod kątem gamy barwnej oraz kompozycji
Kompozycja statyczna i dynamiczna	<ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy kompozycji statycznej i dynamicznej - podaje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w najbliższym otoczeniu - wymienia elementy i układy tworzące kompozycję dynamiczną i statyczną - przedstawia na płaszczyźnie scenę rodzajową z zastosowaniem kompozycji statycznej - wskazuje przykłady kompozycji statycznej i dynamicznej w reprodukcjach wybranych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje na płaszczyźnie kompozycję dynamiczną z zastosowaniem wybranej techniki plastycznej - omawia obrazy „Portret chłopca z rudymi włosami” Amadea Modiglianiego i „Kościół w Murnau” Wassilego Kandinskiego pod kątem zastosowanej kompozycji - twórczo wykorzystuje różnorodne techniki i środki wyrazu do tworzenia kompozycji statycznej i dynamicznej
Kompozycja rytmiczna	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje układy rytmiczne w najbliższym otoczeniu - wykonuje kompozycję rytmiczną poprzez odbijanie wzoru z szablonu - wyjaśnia, czym się charakteryzuje kompozycja rytmiczna - tworzy na płaszczyźnie układy z zastosowaniem kompozycji rytmicznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia różne rodzaje rytmów i wyjaśnia, jakie elementy mogą je tworzyć - realizuje pracę na zadany temat z zastosowaniem kompozycji rytmicznej, z uwzględnieniem dowolnego rodzaju rytmu - omawia reprodukcję obrazu „Port rybacki w Collioure” André Deraina - wyjaśnia, jakie zjawiska można przedstawić na płaszczyźnie z zastosowaniem kompozycji rytmicznej - wskazuje przykłady kompozycji rytmicznej w wybranych dziełach
Perspektywa rzędowa	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin <i>perspektywa</i> - przedstawia na płaszczyźnie kompozycję z zastosowaniem perspektywy rzędowej - omawia, na czym polega stosowanie perspektywy - definiuje perspektywę rzędową 	<ul style="list-style-type: none"> - określa rolę perspektywy w dziele plastycznym - przedstawia perspektywę rzędową w pracach plastycznych o zróżnicowanej gamie barwnej - wskazuje na reprodukcjach wybranych dzieł perspektywę rzędową - wyjaśnia, na czym polega układ pasowy - porównuje reprodukcje malowideł sztuki prehistorycznej i starożytnego Egiptu pod kątem zastosowanej perspektywy
Perspektywa kulisowa	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy perspektywy kulisowej - przedstawia na płaszczyźnie kilkuelementową kompozycję z zastosowaniem perspektywy kulisowej - podaje przykłady perspektywy kulisowej zaczerpnięte z najbliższego otoczenia - określa tonację obrazu „List miłosny” Jana Vermeera 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia poszczególne plany w obrazie „List miłosny” Jana Vermeera tworzące perspektywę kulisową - wyjaśnia pochodzenie nazwy „perspektywa kulisowa” - twórczo stosuje perspektywę kulisową w działaniach plastycznych - dokonuje analizy reprodukcji wybranych dzieł pod kątem zastosowanej perspektywy kulisowej - tłumaczy różnice między perspektywą rzędową a kulisową na przykładach reprodukcji wybranych dzieł - wykonuje dodatkowe zadanie plastyczne

Perspektywa zbieżna (linearna)	<ul style="list-style-type: none"> - podaje główne elementy perspektywy zbieżnej - wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy zbieżnej - wymienia rodzaje perspektywy zbieżnej - przedstawia na płaszczyźnie trójwymiarowy przedmiot o prostej budowie z zastosowaniem perspektywy zbieżnej 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia rodzaje perspektywy zbieżnej - stosuje zasady tworzenia perspektywy zbieżnej w działaniach plastycznych - wyjaśnia rolę perspektywy zbieżnej w dziele sztuki - określa rodzaj perspektywy zbieżnej w wybranych reprodukcjach dzieł - twórczo stosuje w działaniach plastycznych różne rodzaje perspektywy zbieżnej - projektuje kształt brył według zasad perspektywy zbieżnej - analizuje zasady zastosowania perspektywy zbieżnej w obrazach: „Widok idealnego miasta” Piera della Francesca, „Zabawy dziecięce” Pietera Bruegla starszego
Perspektywa powietrzna i malarska	<ul style="list-style-type: none"> - podaje cechy perspektywy powietrznej i malarskiej - wymienia barwy, które tworzą pierwszy plan oraz plany dalsze w perspektywie malarskiej - wyjaśnia, na czym polega stosowanie perspektywy powietrznej i malarskiej - dopasowuje kolory pod względem ich „temperatury” - tworzy na płaszczyźnie perspektywę powietrzną lub malarską za pomocą odpowiednio dobranych barw 	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystuje w działaniach plastycznych wiedzę o złudzeniach wzrokowych i oddziaływaniu barw względem siebie - stosuje zasady tworzenia perspektywy powietrznej i malarskiej - poprawnie ocenia „temperaturę” poszczególnych barw względem innych, znajdujących się w ich sąsiedztwie - omawia obrazy „Przybycie do Wenecji” Williama Turnera i „Morze” Aleksandra Gieryskiego oraz analizuje je pod kątem wykorzystanych środków wyrazu plastycznego
Świat w perspektywie – konkurs	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia poznane rodzaje perspektywy - wykonuje pracę z zastosowaniem wybranej perspektywy - podaje najważniejsze cechy przedstawionej perspektywy 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, na czym polega przedstawiona perspektywa - dobiera rodzaj perspektywy do tematu pracy - analizuje pracę własną i innych osób pod kątem zastosowanej perspektywy - wykonuje pracę świadczącą o biegłości w stosowaniu perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie - wyjaśnia różnice między rodzajami perspektywy zastosowanymi w pracach koleżanek i kolegów
Sprawdź się!	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia omówione na lekcji terminy plastyczne - stara się rozpoznawać poznane środki wyrazu plastycznego w wybranych dziełach sztuki - rozwiązuje zadania z rozdziału „Sprawdź się!” 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie omawia poznane terminy plastyczne, ilustrując je przykładami dzieł sztuki - potrafi właściwie wykorzystać poznane zdobytą wiedzę we własnej twórczości
Czym są dzieła sztuki?	<ul style="list-style-type: none"> - określa formy, funkcje i cele dzieł sztuki na podanych przez nauczyciela przykładach - wyjaśnia terminy poznane na lekcji - wymienia miejsca z bliskiego otoczenia, w których można oglądać dzieła sztuki - tworzy klasową galerię prac uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - ujawnia znajomość wielu przykładów z kanonu arcydzieł sztuki – samodzielnie podaje tytuły tych dzieł i ich lokalizację, określa ich formę oraz funkcje - porównuje wybrane dzieła pod kątem form i funkcji
Rysunek	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym się charakteryzuje rysunek jako dziedzina sztuki - samodzielnie organizuje warsztat pracy - wymienia narzędzia rysunkowe - omawia funkcje rysunku - podaje elementy abecadła plastycznego wykorzystywane w rysunku - wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu - rozpoznaje rysunek wśród dzieł innych dziedzin sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcje szkicu - wyjaśnia, w jaki sposób różnicuje się fakturę i przedstawia światłościę w rysunku - właściwie dobiera narzędzia rysunkowe do zadanego tematu - określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury w rysunku na podstawie wybranych reprodukcji - świadomie i ekspresyjnie posługuje się w rysunku linią, plamą walorową i światłocieniem - analizuje własny rysunek pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego - wskazuje różnice między szkicem a namalowanym na jego podstawie obrazem

		- porównuje wybrane dzieła rysunku pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego
Okolice szkoły w szkicach – zajęcia w plenerze	- kadruje fragment otoczenia zawierający co najmniej dwa elementy - wykonuje szkic fragmentu otoczenia z zastosowaniem wybranych środków wyrazu charakterystycznych dla rysunku	- uwzględnia w pracy rysunkowej fakturę i światłocien - wybiera ciekawy kadr otoczenia - wykonuje szkic z uwzględnieniem planów przestrzeni
Malarstwo	- wyjaśnia, czym jest malarstwo - wymienia rodzaje malarstwa - stosuje poznane narzędzia malarskie - poprawnie organizuje warsztat pracy - wykonuje pracę malarską o charakterze realistycznym - omawia rodzaje malarstwa - odróżnia obraz realistyczny od dzieła abstrakcyjnego - rozpoznaje na przykładowych reprodukcjach dzieł wybrane rodzaje malarstwa	- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od abstrakcyjnego - stosuje różne techniki malarskie, kompozycje i zestawy barw w działaniach plastycznych - gromadzi informacje o artyście malarzu ze swojej okolicy - wykonuje pracę malarską o charakterze abstrakcyjnym - omawia rodzaje malarstwa na przykładach reprodukcji obrazów zamieszczonych w podręczniku - wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła malarskiego - porównuje dzieła reprezentujące różne rodzaje malarstwa pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego
Wycieczka do muzeum	- wskazuje miejsca w swojej okolicy, w których można zobaczyć dzieła sztuki - wymienia kilka dzieł sztuki spośród obejrzanych na wycieczce - podaje zasady zachowania się w muzeum	- aktywnie i twórczo uczestniczy w lekcji - dokonuje analizy oglądanych dzieł sztuki, stosując poznane na lekcjach terminy plastyczne - przygotowuje prezentację multimedialną na temat wybranego muzeum świata
Utrwalenie wiadomości z całego roku – quiz	- z pomocą nauczyciela lub innego ucznia wykonuje wylosowane zadanie - za pomocą podręcznika określa tytuły, autora oraz cechy charakterystyczne wybranych dzieł sztuki, omawianych na lekcjach	- samodzielnie wykonuje wylosowane zadanie - realizuje dodatkowe zadanie - samodzielnie dokonuje analizy nieomawianych na lekcji dzieł sztuki pod kątem wykorzystanej w nich faktury, kompozycji, rodzaju perspektywy